

OBRAZLOŽENJE

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u odredbama člana 97. stav 1. tačka 4) Ustava Republike Srbije, kojima je utvrđeno da Republika Srbija uređuje i obezbeđuje, između ostalog, bezbednost Republike Srbije i njenih građana.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Zakon o oružju i municiji („Službeni glasnik RS” 20/15, 10/19 i 20/20) je prilikom donošenja 2015. godine usklađivan sa propisima Evropske unije koji su tada bili na snazi i regulisali oblast kontrole malog i lakog oružja. Imajući u vidu posvećenost Vlade Republike Srbije procesu evropskih integracija, koje nužno podrazumeva i usklađivanje svih relevantnih propisa sa pravom Evropske unije u koje spada i pravna regulativa držanja i nošenja oružja, kao i činjenicu da su od donošenja važećeg Zakona o oružju i municiji donete dve Direktive EU, kao i niz Uredbi koje uređuju oblast kontrole malog i lakog oružja, stvorili su se uslovi za dodatna usaglašavanja sa aktuelnim pravnim tekovinama Evropske unije.

1. Određivanje problema koje Zakon treba da reši

Cilj donošenja Direktiva EU kojima se reguliše ova oblast je dodatno unapređenje načina rešavanja problema zloupotrebe vatrenog oružja u protivzakonite svrhe, uzimajući u obzir i nedavne terorističke akte. Razlike između Zakona o oružju i municiji u odnosu na Direktive EU 853/17, odnosno najnovije Direktive EU 555/21 se uglavnom ogledaju u definicijama pojmova, kao i u kategorizacija oružja.

2. Ciljevi koji se donošenjem zakona postižu

Izmenama i dopunama Zakona o oružju i municiji usaglašavane su definicije oružja, vatrenog oružja, osnovnih delova za oružje i dr. Definisani su i novi pojmovi iz oblasti kontrole malog i lakog oružja poput akustičnog oružja i oružja za uzbunjivanje i signalizaciju, praćenja kretanja oružja, specijalne zabranjene municije, ugovora na daljinu. Kategorije oružja su izmenjene i definišu se pojmovno kao kategorije iz Direktiva EU.

Pored definicija i pojmova, legalnim i savesnim vlasnicima lovačkog i sportskog oružja, koji su izvršili zamenu isprava u skladu sa važećim Zakonom, izmenama Zakona omogućava se da odobrenje za nabavljanje lovačkog, odnosno sportskog oružja dobiju u kraćem, efikasnijem postupku.

Analizom dosadašnjih rešenja utvrđeno je da je za naslednike oružja određen isuviše kratak rok za raspolaganje oružjem, te je izmenama ovog zakona u svrhu izlaženja u susret građanima, određen adekvatan rok za postupanje od godinu dana, umesto rok od 6 meseci. Takođe, je produžen i rok sa 45 dana na 60 dana u kome lica koja dođu u posed oružja iza smrti vlasnika oružja treba da obaveste nadležni organ radi preuzimanja istog.

Takođe, analizom dosadašnjih rešenja i izazova uočena je potreba pravnih lica koja se bave filmskom produkcijom i pozorišta za nabljanjem i posedovanjem akustičnog, odnosno posebno prepravljeneog vatrenog oružja za isključivu upotrebu ispaljivanja municije bez

projektila, za upotrebu u pozorišnim predstavama, filmskom i televizijskom snimanju, rekonstrukcijama istorijskih događaja, manifestacijama, obuci i sl. Izmenama Zakona uvodi se pojam akustično oružje te se stvaraju uslovi da se za potrebe domaćih i stranih filmskih produkcija koje bi snimale filmove na teritoriji Republike Srbije koristi akustično oružje, odnosno da isto ne moraju da uvoze iz okolnih zemalja za ove potrebe.

Propisima EU u ovoj oblasti ocenjeno je da bi poluautomatsko vatreno oružje moglo biti vrlo opasno ako okviri koji se koriste u njemu imaju velik kapacitet u pogledu broja municije. Stoga je Direktivom 555/21 zabranjena nabavka i držanje poluautomatskog vatrene oružja sa okvirom koji omogućuje ispaljivanje velikog broja municije. Izmenama Zakona, a saglasno i rešenjima iz Direktive, izuzetak od zabrane predstavljaju sportski strelci koji poseduju potvrdu nacionalnog granskog saveza da učestvuju ili aktivno vežbaju za učestvovanje u streljačkim takmičenjima najmanje 12 meseci, kao i da konkretno oružje ispunjava tražene specifikacije za streljačku disciplinu.

Izmenama i dopunama Zakona o oružju i municiji uređuje se način nabavljanja oružja i municije muzeja, što do sad nije bilo uređeno.

Takođe je ovim izmenama omogućeno da pored fizičkih lica i pravna lica mogu da imaju kolekcionarsku dozvolu, što će olakšati nabavku oružja i svakako imati pozitivan efekat na privredu.

Kako se u Evropskoj uniji prenošenje sportskog i lovačkog oružja vrši na osnovu Evropskog pasoša za oružje, izmenama i dopunama Zakona je omogućeno licima koja poseduju Evropski pasoš za oružje da na osnovu istog a bez izdavanja odobrenja ulaze radi lova i sporta odnosno tranzitiraju kroz Republiku Srbiju, što će doprineti razvijenijem lovnom turizmu kao i nesmetanom tranzitu kroz našu zemlju.

3. Razmatrane mogućnosti da se problem reši i bez donošenja akta

Imajući u vidu da su pitanja koja se uređuju ovim aktom zakonska materija, problem je moguće rešiti jedino putem izmena i dopuna Zakona o oružju i municiji.

4. Zašto je donošenje zakona najbolji način za rešavanje problema

Predložene izmene i dopuna odredaba Zakona o oružju i municiji doprineće povećanju stepena bezbednosti građana Republike Srbije, kao i blagovremenom ispunjavanju obaveza koje proizilaze iz navedene direktive EU, a na globalnom nivou, zajedničkoj borbi protiv nelegalnog nabavljanja i nošenja vatrene oružja.

III. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA I POJEDINAČNIH REŠENJA

Članom 1. Nacrta zakona menja se član 3. kojim se definišu pojedini izrazi upotrebljeni u ovom zakonu koji imaju navedeno značenje. Između, ostalog dodati su novi pojmovi u skladu sa Direktivom EU 2021/555 (akustično oružje, oružje za uzbunjivanje i signalizaciju, praćenje kretanja oružja, različita specijalna zabranjena municija i dr.).

Članom 2. Nacrta zakona menja se član 4. koji uređuje kategorije oružje, gde se u potpunosti menja sistematika kategorizacije oružja u kategorije A, B, C i D, a sve u skladu sa Direktivom EU 2021/555, pri čemu se na predloženi način vatreno oružje detaljnije razvrstava prema svojim karakteristikama.

Članom 3. Nacrta zakona menja se član 6. čime se dalje razrađuju zabrane nabavljanja, držanja i nošenja oružja i definišu jasni uslovi za izuzetke od propisanih zabrana. Naime, ovim članom se predviđaju i izuzetci od propisane zabrane za sportske strelce ukoliko ispunjavaju propisane uslove, kao i za pravna lica i preduzetnike u skladu sa delatnošću kojom se bave za akustično oružje iz kategorije A.

Članom 4. Nacrta zakona dodaje se član 6a kojim se propisuje posebno izuzetak od primene odredaba ovog zakona za specijalizovane muzeje. Imajući u vidu značaj muzejske delatnosti, olakšani su uslovi za nabavljanje oružja od strane muzeja u istorijske, kulturne, naučne, tehničke i obrazovne svrhe, kao i u svrhu očuvanja nasleđa.

Članom 5. Nacrta zakona menja se član 10. stav 1. tako što se vrše terminološka i pojmovna usklađivanja teksta Zakona. Takođe, dodaju se nove tač. 13)-15) čime se uvode nove isprave po ovom zakonu.

Članom 6. Nacrta zakona menja se član 13. kojim se preciznije uređuju pitanja iz ove odredbe, s obzirom na to da je u praksi dovodila do otežane primene. Novina je da ukoliko podnosilac zahteva ne omogući policijskim službenicima da utvrde postojanje uslova iz člana 11. tačka 9) ovog zakona (prostorno-tehnički uslovi za bezbedan smeštaj i čuvanje oružja), smatraće se da iste ne ispunjava. Takođe, predviđa se da će nadležni organ izdati odobrenje za nabavljanje lovačkog i sportskog oružja iz kategorije B fizičkom licu koje poseduje važeći oružni list sa mikrokontrolerom (čipom) za lovačko i sportsko oružje, u postupku u kojem se utvrđuje ispunjenost uslova samo iz člana 11. tač. 4) i 5), što predstavlja olakšicu kako za lovce i strelce, tako i za administrativno postupanje organa.

Članom 7. Nacrta zakona menja se naslov iznad člana i član 14. kojim se vrši terminološko usklađivanje, obzirom da se ovim zakonom definiše i uvodi termin oprema na koju se primenjuju i odredbe o nabavljanju i držanju oružja.

Članom 8. Nacrta zakona u članu 16. stav 2. tačka 2) i stav 4. brišu se, obzirom da se termin „konvertibilno oružje“ ne upotrebljava.

Članom 9. Nacrta zakona menja se član 18. stav 1. tako što se pored fizičkog lica sada i pravnom licu omogućava da na osnovu kolekcionarske dozvole nabavi oružje, dok se izmenama u st. 3. i 4. detaljnije razrađuje navedena novina.

Članom 10. Nacrta zakona menja se član 20. kojim se propisuje nabavljanje municije, i da se ista može nabaviti na osnovu odobrenja nadležnog organa što je novina po Direktivi EU 2021/555 a čija je puna primena odložena do dana pristupanja Republike Srbije Evropskoj uniji. Razlog navedenom je što važeći propisi nisu predviđali posebno odobrenje za municiju, te bi uvođenje ovog odobrenja predstavljalo značajno opterećenje za fizička i pravna lica i u administrativnom i u finansijskom smislu. Takođe ovakvo rešenje podrazumeva i dodatne administrativne procedure nadležnih organa koji proveravaju ispunjenost uslova propisanih ovih zakonom. Važno je napomenuti da primena postojećeg režima nabavljanja municije nije imala negativne efekte niti su zabeležene zloupotrebe u pogledu nabavljanja municije.

Članom 11. Nacrta zakona menja se naslov iznad člana i član 27. kojim se detaljnije propisuje da ovlašćeni serviseri i pravna lica ovlašćena za proizvodnju oružja vrše onesposobljavanje, dok potvrdu o onesposobljavanju izdaje pravno lice koje obavlja poslove ispitivanja, žigosanja i obeležavanja vatrenog oružja, kao poverene poslove u skladu sa posebnim zakonom.

Članom 12. Nacrta zakona dodaje se novi član 27a kojim se uređuje oružje za uzbunjivanje i signalizaciju, tako da pre stavljanja u promet podleže ispitivanju tehničkih uslova kojim se utvrđuje da se takvo oružje ne može prepraviti u vatreno oružje.

Članom 13. Nacrta zakona u članu 29. st. 1. i 2. menjaju se propisani rokovi za preuzimanje oružja u slučaju smrti lica koje je imalo registrovano oružje i podnošenje zahteva za izdavanje oružnog lista, tačnije predlaže se njihovo produženje.

Članom 14. Nacrta zakona u članu 33. stav 2. menja se iz razloga terminološkog usklađivanja sa novim kategorijama oružja.

Članom 15. Nacrta zakona u članu 34. dodaje se stav 10. kojim se predviđa priznavanje važeće evropske dozvole za vatreno oružje, koja je izdata u skladu sa propisima Evropske unije, i navedena odredba proizilazi iz Direktive EU 2021/555.

Članom 16. Nacrta zakona menja se član 35. čime se otklanjaju nedoumice u pogledu primene navedene odredbe i na pripadnike agencija, kao što je Frontex kao i lica koja su u tranzitu preko teritorije Republike Srbije krenuli u službenu posetu, a uz prethodnu najavu i odobrenje.

Članom 17. Nacrta zakona u članu 38. stav 9. dopunjuje se i kategorijom A.

Članom 18. Nacrta zakona menja se član 39. kojim se terminološki implementira termin iz evropskog zakonodavstva „trgovac oružjem“ umesto do sada korišćenog termina ovlašćeni prodavac, kao i proširivanja njihovih nadležnosti u pogledu prometa i na opremu iz kategorije A.

Članom 19. Nacrta zakona menja se član 42. tako što se detaljnije razrađuje u kojim slučajevima nije potrebno odobrenje za unutrašnji prevoz oružja i municije.

Članom 20. Nacrta zakona menja se član 43. stav 6. u kojem se vrši terminološko usklađivanje i dodaje da je u okviru evidencija koje vodi, neophodno da se unosi podatak o nazivu i sedištu dobavljača.

Članom 21. Nacrta zakona menja se član 44. u delu u kojem se ažuriraju evidencije koje vodi ovo ministarstvo, i dodaju se dva nova stava kojima se detaljnije uređuju rokovi čuvanja podataka iz evidencija, koji teku od dana uništenja konkretnog vatrene oružja ili njegovih osnovnih delova.

U članu 22. Nacrta zakona menja se član 45. stav 1. koji propisuje koje podzakonske akte ministar bliže uređuje, te se predviđa izmena podzakonskog akta u tački 4), 6) i donošenje novog akta iz tačke 7) ovog člana.

U čl. 23–25. Nacrta zakona menjaju se kaznene odredbe, tačnije prekršaji za fizičko lice, pravno lice i preduzetnike u skladu sa predloženim izmenama iz prethodnih članova i dopunjuju se novi za koje se analizom postojećih rešenja ustanovilo da su nedostajali.

U članu 26. Nacrta zakona menja se član 50. u delu u kojem se propisuje krajnji rok za zamenu isprava, te se produža na 5. mart 2023. godine.

Članom 27. Nacrta zakona kao samostalnim članom Zakona o izmenama i dopunama Zakona o oružju i municiji propisuje se prelazni režim za vlasnike opreme koja je po važećim propisima bila u slobodnom režimu a čija je nabavljanje i držanje odredbama ovog zakona zabranjeno.

Članom 28. Nacrta zakona propisuje se odložena primena član 10. Zakona o izmenama i dopunama Zakona o oružju i municiji, čime se predložene izmene u članu 20. koji uređuje nabavljanje municije na osnovu odobrenja odlaže do pristupanja Republike Srbije Evropskoj uniji.

Članom 29. Nacrta zakona propisuje se stupanje na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije“, a početak primene istekom devet meseci od dana stupanja na snagu, izuzev čl. 6, 13. i 23. stav 2. ovog zakona, koji počinju da se primenjuju danom stupanja na snagu.

IV. PROCENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA

ZA SPROVOĐENJE OVOG ZAKONA

Za sprovođenje Zakona o izmenama i dopunama Zakona o oružju i municiji nije potrebno obezbediti sredstva u budžetu Republike Srbije, sa razdela 15 – Ministarstvo unutrašnjih poslova.